

‘Wijziging van de Regeling Wet kinderopvang in verband met verlenging van de verruimde inzet van beroepskrachten in opleiding’

Reactie PPiNK & BOinK - tbv internetconsultatie
dd. 14 maart 2024

BOinK en PPiNK willen, middels dit schrijven, gezamenlijk hun visie kenbaar maken ten aanzien van de voorgenomen verlenging van de verruimde inzet van beroepskrachten in opleiding.

Ten eerste: in het onderzoeksrapport van het Expertisecentrum Kinderopvang naar de uitvraag van de ervaringen met betrekking tot de verruimde inzet van de beroepskracht in opleiding is het volgende te lezen:

‘.....ruim de helft van de collega’s geeft aan dat de beroepskracht in opleiding andere taken en verantwoordelijkheden heeft dan zij zelf. Bijna de helft van hen geeft aan de werkdruk daardoor (heel erg) is toegenomen. De verschillen liggen vooral in het gegeven dat de beroepskracht in opleiding sommige werkzaamheden niet doet. Ten eerste kost de begeleiding van de beroepskracht in opleiding tijd.’

Waar de inzet van de maatregel tot doel had om de arbeidstekorten en de werkdruk te verminderen, zien we in dit resultaat terug dat een significant deel van de respondenten aangeeft dat de werkdruk (heel erg) is toegenomen. Iets waar we al steeds voor gewaarschuwd hebben. Is hiermee het middel niet erger dan de kwaal?

Daarnaast lezen we in het rapport:

‘Gevraagd naar de tijd en aandacht voor verschillende onderdelen van het werk zoals het bevorderen van de emotionele veiligheid van kinderen, het stimuleren van de brede ontwikkeling van kinderen, etc., geeft zowel bij de collega’s als bij de houders de grootste groep bij alle onderdelen aan dat de tijd en aandacht ervoor niet is veranderd (bij de collega’s varieert dit van 38,5 tot 67,2 procent met een gemiddelde van 48,8 procent, bij de houders varieert dit van 47,5 tot 70,7 procent met een gemiddelde van 60,4 procent)’

Maar het is dan wel de vraag of dit een positieve ontwikkeling dan wel een negatieve ontwikkeling is. Want de verruimde inzet van de beroepskrachten in opleiding beoogde minder werkdruk, maar als de meerderheid aangeeft dat tijd en aandacht voor de verschillende onderdelen van het werk niet is veranderd, levert de verruimde inzet van de beroepskracht-in-opleiding dan wel op wat het doel was?

Als gekeken wordt naar de antwoorden in de open vragen (waar respondenten dus de moeite hebben genomen dit nader toe te lichten) zoals in de bijlagen weergegeven, dan prevaleren met name de reacties waaruit blijkt dat:

- De vaste beroepskracht meer taken op zich moet nemen dan de bio
- De vaste beroepskracht meer verantwoordelijkheid heeft dan de bio
- De begeleiding van de bio tijd kost van de vaste beroepskracht
- In de reacties op open vragen voeren de positieve reacties overduidelijk níet de boventoon.

Kortom: onze indruk is naar aanleiding van dit rapport niet dat de maatregel over de hele linie bijdraagt, zoals het ministerie betoogd, en dat er juist ook sprake is van gevolgen en risico's, voor kwaliteit en veiligheid maar ook voor de toename van werkdruk op de vaste beroepskrachten. Het grote risico hiervan is een grote(re) uitstroom van ervaren beroepskrachten. Hiermee wordt de werkdruk voor de blijvende medewerkers nog hoger, zijn de risico's voor de kwaliteit nog groter en wordt het risico op nog meer uitstroom ook weer groter. Ook komt hiermee mogelijk de begeleiding van de beroepskracht in opleiding in het gedrang.

We vinden het dan ook onbegrijpelijk dat er nu een verlenging van deze maatregel voorligt; zowel de verlenging zelf, maar ook de toegevoegde voorwaarden voor de verlenging. Hoe zijn deze in lijn met wat er uit het rapport komt? En hoe past dit in het uitgangspunt dat met de herijking van IKK de kwaliteit van de kinderopvang niet mag dalen? En is dit advies ook niet rechtstreeks in strijd met de pogingen, ook vanuit SZW zelf, in allerlei trajecten, om de waardevolle beroepskrachten te behouden?

En hoewel de financiën bij de inzet van goedkopere beroepskrachten in opleiding gelukkig voor het overgrote deel van de houders géén leidend argument zal zijn, valt het niet te ontkennen dat ook perverse financiële prikkels voor een deel van de kinderopvang wel degelijk een rol speelt bij de keuze meer bio's formatief in te zetten. Zij zijn immers goedkoper. Hiervoor moet de beroepskracht in opleiding beschermd worden.

Mocht de verlenging wel doorgang vinden, dan pleiten we ervoor direct te starten met gedegen en uitgebreid(er) onderzoek naar de gevolgen voor werkdruk, kwaliteit van de opvang en kwaliteit van de begeleiding van de bio's en naar de voorwaarden en mogelijkheden waarbij goed kan worden vastgesteld of een bio bij inzet van daadwerkelijk toegevoegde waarde. Het bieden van verantwoorde kinderopvang blijft immers altijd uitgangspunt. Hierbij is het vooral van belang om het onderzoek te richten op bovengenoemde punten en een analyse ten bate van onderzoek naar een eventueel causaal verband met de verruimde inzet. Wij adviseren dan ook om direct met dit onderzoek te starten.

Tot slot: wij zijn zeker niet blind voor de problemen die ertoe geleid hebben dat deze maatregel tijdelijk is ingezet, maar constateren dat de effecten niet in lijn zijn met het uitgangspunt van de minister dat de kwaliteit behouden moet blijven en de werkdruk moet afnemen.